

Capitolul VIII

ECUAȚII, SISTEME DE INECUAȚII, INECUAȚII

1) Ecuație – este o relație cu o singură necunoscută în cadrul căreia apare o singură dată semnul "="

Exp. : $2x + 1 = -x + 5$

2) Ecuația de gradul I – are forma $ax + b = 0, a \neq 0$

Obs. : rezolvarea ecuației $ax + b = 0, a \neq 0$ este următoarea :

$$ax + b = 0 \Leftrightarrow ax = -b \Leftrightarrow x = -\frac{b}{a}$$

3) Ecuații echivalente - au aceleași soluții

Exp.: $2x + 1 = 0 \Leftrightarrow 6x + 3 = 0$ căci ambele ecuații au aceeași soluție

$$x = -\frac{1}{2}$$

4) Rezolvarea sistemelor de ecuații prin metoda reducerii - înseamnă înmulțirea a unei ecuații, eventual a amândurora cu numere reale astfel încât adunând ecuațiile, să se reducă o necunoscută. Vom rezolva ecuația cu o singură necunoscută iar valoarea obținută pentru această necunoscută o înlocuim în oricare din cele 2 ecuații pentru a determina cealaltă necunoscută.

Exp.: Rezolvați prin metoda reducerii sistemul de ecuații:

$$\begin{cases} 2x + 3y = 5 \\ 5x - 7y = -2 \end{cases}$$

Vrem să reducem necunoscuta x , astfel că înmulțim prima ecuație cu (-5) , iar cea de-a doua cu 2 și astfel adunând va rămâne o ecuație doar cu necunoscuta y . Avem așadar

$$\begin{cases} 2x + 3y = 5 \\ 5x - 7y = -2 \end{cases} \cdot \begin{cases} (-5) \\ 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -10x - 15y = -25 \\ 10x - 14y = -4 \end{cases} .$$
$$/ \quad -29y = -29 \Rightarrow y = 1$$

Înlocuind în prima ecuație obținem $2x + 3 \cdot 1 = 5 \Rightarrow 2x = 2 \Rightarrow x = 1$.

Așadar soluția sistemului este $(x; y) = (1; 1)$

5) Rezolvarea sistemelor de ecuații prin metoda substituției - înseamnă determinarea unei necunoscute din oricare ecuație în funcție de cealaltă necunoscută, și apoi înlocuirea în cealaltă ecuație.

Vom rezolva ecuația cu o singură necunoscută iar valoarea obținută pentru această necunoscută o înlocuim în oricare din cele 2 ecuații pentru a determina cealaltă necunoscută.

Exp.: Rezolvați prin metoda substituției sistemul de ecuații:

$$\begin{cases} 2x + 3y = 5 \\ 5x - 7y = -2 \end{cases}$$

Din ecuația $2x + 3y = 5 \Rightarrow 2x = 5 - 3y \Rightarrow x = \frac{5}{2} - \frac{3y}{2}$. Înlocuind în

ecuația a II-a obținem: $5x - 7y = -2 \Rightarrow 5 \cdot \left(\frac{5}{2} - \frac{3y}{2} \right) - 7y = -2 \Rightarrow$

$$\frac{25}{2} - \frac{15y}{2} - 7y = -2 \quad | \cdot 2 \Leftrightarrow 25 - 15y - 14y = -4 \Leftrightarrow 29 = 29y \Leftrightarrow y = 1.$$

Înlocuind în prima ecuație obținem $2x + 3 \cdot 1 = 5 \Rightarrow 2x = 2 \Rightarrow x = 1$.

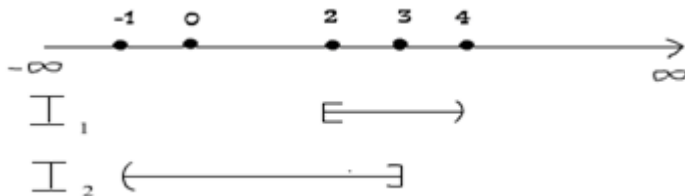
Așadar soluția sistemului este $(x; y) = (1; 1)$

6) Intervale din \mathbb{R} - este mulțimea tuturor numerelor reale cuprinse între capetele intervalului, este de fapt o "bucată din axa numerelor, se notează: $[a; b]$, $(a; b)$, $[a; b)$ sau $(a; b]$

Obs.: Dacă apare paranteză dreaptă, atunci acel interval conține numărul din capăt, dacă apare paranteză rotundă, atunci acel interval nu conține numărul din acel capăt.

Exp.: $[2; 4)$ înseamnă că îl conține pe 2, conține toata bucata dintre 2 și 4, nu conține 4

Obs.2: reprezentarea pe axă

7) Operații cu intervale – se situează intervalele pe axă, preferabil unul sub celălalt, și se folosesc definițiile operațiilor de \cap, \cup, \setminus

a) $\cap \rightarrow$ bucata comună

b) $\cup \rightarrow$ să fie cel puțin într-un interval

c) $\setminus \rightarrow$ să fie în primul, dar nu și în al doilea

Exp.: $I_1 = (\infty; 3)$ $I_2 = [-4; 5)$ $I_3 = (2; 4)$

a) $I_1 \cap I_2 = [-4; 3)$

b) $I_1 \setminus I_2 = (-\infty; -4)$

c) $I_2 \setminus I_1 = [3; 5)$

d) $I_2 \setminus I_3 = [-4; 2] \cup [4, 5)$

e) $I_1 \cup I_2 = (-\infty; 5)$

f) $I_1 \cap I_3 = (2; 3)$

8) Inecuații de gradul I – pot fi aduse la una din formele

$ax + b > 0, ax + b \geq 0, ax + b < 0$ sau $ax + b \leq 0$ unde $a \neq 0$

Obs.: rezolvarea impune trecerea lui b în stânga, apoi împărțirea prin a . Dacă $a > 0$ atunci prin împărțire păstrăm același semn, iar dacă $a < 0$ atunci prin împărțire schimbăm semnul

Exp 1: $2x + 1 < 5 \Rightarrow 2x < 4 / : 2 \Rightarrow x < 2 \Rightarrow x \in (-\infty; 2)$

Exp 2: $2x + 1 \leq 5 \Rightarrow x \leq 2 \Rightarrow x \in (-\infty; 2]$

Exp 3: $-2x + 1 < 5 \Rightarrow -2x < 4 / : (-2) \Rightarrow x > -2 \Rightarrow x \in (-2; \infty)$

Exp 4: $-2x + 1 \leq 5 \Rightarrow x \in [-2; \infty)$

Obs: dacă se cere determinarea unei mulțimi, trebuie să fim atenți cui aparțin elementele mulțimii inițiale

Exp.: Determinați mulțimea $A = \{x \in \mathbb{N} / 2x + 1 < 5\}$

$$\left. \begin{array}{l} 2x + 1 < 5 \Rightarrow x \in (-\infty; 2) \\ \text{dar } x \in \mathbb{N} \end{array} \right\} \Rightarrow A \in \{0; 1\}$$

9) Ecuația de gradul II – are forma $ax^2 + bx + c = 0, a \neq 0$

E₁) se calculează $\Delta = b^2 - 4ac$

E₂) dacă $\Delta > 0 \Rightarrow x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$

dacă $\Delta = 0 \Rightarrow x_1 = x_2 = \frac{-b}{2a}$

$\Delta < 0 \Rightarrow$ ecuația nu are rădăcini reale

Exp. Rezolvați ecuația: $2x^2 - 6x + 1 = 0$

$$\Delta = (-6)^2 - 4 \cdot 2 \cdot 1 = 36 - 8 = 28 > 0$$

$$x_{1,2} = \frac{6 \pm \sqrt{28}}{4} \Rightarrow x_1 = \frac{6 - 2\sqrt{7}}{4} = \frac{3 - \sqrt{7}}{2}, x_2 = \frac{6 + 2\sqrt{7}}{4} = \frac{3 + \sqrt{7}}{2}$$

10)